

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan svedec, izimši nedelje in praznike ter velja po pošti i prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 8 gld. 80 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 80 kr. za četrt leta. — Za tuto deželi toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanih plačuje se od stičistopove petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravljanju naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

S hrvatskega političnega bojišča.

Danes se izvrši dolgotrajna razprava o predlogu verifikacijskega odsuka hrvatskega deželnega dež. zborna, ki je predlagal, naj se ovrže volitev šestorice opozicijskih poslancev.

Zanimiva, a tudi jako žalostna je bila ta razprava. Razkrila je nečuvane zlorabe, nevrijetna nasilstva in najrsinovalnejša zastrašenja, s katerimi je vlast dušila glas naroda; razkrila je vsa ona sramotna sredstva, katera naj bi zabranila narodu voliti po svojem prepričanju. Opozicijski govorniki so mirno in trezno podsijali dejstva, kakoršna so se zdela doslej možna le v razupiti Galiciji ali pa na Ogerskem. Opozicija je brezobjektno razkrinkovala sedanji vladni sistem, česar jedini namen je, izriniti iz deželnega zborna vse prave zastopnike naroda, pa nadomestiti jih z izdsjicami. Z najhujšim terorizmom, z bajoneti, s puškami, z ječami so delali vladni organi na to, da pride v sabor čim največ madžaronov, in niso se strašili lajsramotnejših sredstev, kakoršna more roditi le domišljija satansko hudobnih sovražnikov. Opozicionarna kri je tekla v potokih, trupla ubiših volilcev, ranjeni in ranjenke so pokrivali kraje, kjer so se vršile volitve, in daleč na okoli so se videla goreča poslopja, kažeča kje bije značajni Hrvat obupai boj za svoja narodna, politična prava. Kakor bi drla sovražna vojska skozi hrvatske pokrajine, taki so sledovi po volilnih okrajih.

Neštivo v nebo vpijočih slučajev živinske krutosti madžarskega crežništva, srove policije in facatizovanega vojaštva so navedli opozicionarni poslanci ter neovršno dokazali, da so minole hrvatske volitve pravcati evropski škandal. Dokazali so, da je uradnikom na Hrvatskem še vedno vse dovoljeno, da so ondolni uradniki najhujši agitatorji, ki ne uporabljajo le denarja in slapskih oblub, nego tudi najpodlejše laži, pa dejanska nasilja. Župane, učitelje, duhovnike, poslance in druge so podili iz služb ter jih zapirali, pa nečloveško kaznovali, ako so le količaj delovali za opozicionarne kandidate. Vlada je organizovala celo vohunsko vojsko, ki je poslovala prav tako podlo, lažljivo in nesmiljeno, kakor v starem veku rimski vohuni, tiste najžalostnejše kreature Neronov.

Opozicionarji pa so tudi dokazali, da je pokazal hrvatski narod baš v volilni borbi toliko zavesti in neustrašljivosti, da nalaže ta vzvišeni primer vsakemu rodoljubu dolžnost vstrajati do zadnjega diha v obrani pravic hrvatske domovine. Hrvatje so se baš za minolih volitev izkazali junake, in s spoštovanjem gledamo na nje ter jih stavljamo svojim rojakom v izgled na rodne značajnosti.

Opozicionarji so debato o nesramnem predlogu verifikacijskega odsuka izrabili vsestransko izborni. Škandalozni slučaji, o katerih ni smelo pustiti po volitvah vandaško zatirano opozicijsko časopisje, so se razglasili sedaj tolikalj korenitejše potom deželozborskih govorov, in ako je dosegla kraj madžarska večina s svojim predlogom na uničenje šestorice opozicijskih mandatov, je dosegla to, da pozna sedaj vse avstrijski nepristranski svet še natančnejše razupiti sistem grofa Hedervaryja in sredstva njegovih političnih laksjav. Ves kulturni in objektivno misleči svet obsega z gnevom in z gnušom ta sistem, pa sočutuje s Hrvati. Tuje, celo narodno nemško časopisje obsega turške razmere v kraljevini Hrvatski, katero bočejo izpremeniti v ugarsko provincijo, in praverjeni smo, da madžaronski večini nikakor ni na motalo korist, skoč celo sedaj izključuje opozicionarce iz sej, ako jim od teguje besedo ter jih hoča s silo ovirati v svobodnem izražanju. Večna, katere jedino sredstvo sta terorizem in krivica, se označuje sama.

Dovomiti ni, da ovrže ta večina danes vso šestorico volitv. Razpisane bodo potem nove, in volitveni boj se začne iz nova. Iz nova se bodo godili žalostno sramotni prizori, a narod hrvatski tudi sedaj ne bo omagal, nego bo zmagovit, kakor je bil, in kakor mora catati vedno le pravica.

V Ljubljani, 19. avgusta.

Kdo bo novi knezoškop v Gorici? O tem vprašaju pišejo „Agramer Tagblatt“ z Dunaja sledeče: Liberalni italijanski časopisi si razbijajo glavo, odkar je umrl goriški knezoškop dr. Zorn, koga določita vatican in avstrijska vlada namestnikom. Nepoklicani in neprošeni svetovalci bi najrajše videli, da se nastavi proučevanje italijanski

strankar, kakor n. pr. Škof Poreča Pulja. Ta njihova srčna želja se pa težko izpolni, kajti odločilni krog bočejo imeti za vrhovnega pastirja goriške dieceze nepristranskega in resolutnega moža, ki pozna razmere nadškofije natančno in ki je zmožen obseh deželnih jezikov. Kaker se v sicer dobro informovanih krogih zagotavlja, mislijo pred vsemi na osebo c. kr. dvornega kapelana in ravnatelja Augustina na Dunaju, dr. Frana Sedeja, in baje je le od njega odvisno, ali bo imenovan knezoškopom. Dr. Sedej je iz Goriške doma, je star 43 let, je izvršil vse nauke z ediko ter so mu kot deželnemu sinu znane vse politične in narodne razmere korenito. Dr. Sedej je pobožen in učen mož, govoril in piše vse moderne jezike in je tudi vseh slovenskih jezikov zmožen.

Državni zbor se letos ne skliče več, ako se ne dosegne sprava med Nemci in Čehi. Vlada si hoče pomagati s svobodnimi naredbami, pa čakati, da se razmere same kako uravnavajo. Tako se poroča „Narodnim Listom“ z Dunajem. Iz tega sledi, da se vlada nemških obstrukcionistov boji, da se neče opirati le na slovensko večino, nego da boje na vsak način vladati Nemci. Ako se vest „N. Listov“ uresniči, pokaže se morda prav kmalu, da je še težja, — da, celo nemožno — vladati proti Slovanom.

Veliki nemiri na Češkem so postali tudi policijskemu „Fremdenblattu“ povod, da očgora surovo vedenje in fanatično sovraščvo Nemcov. V Hamburgu zboruje prav te dni „interparlementarna mirovna konferenca“, poteguje se za to, da ponehajo na svetu vse vojne, da se odpravi nepotrebnost stevila vojaštva. Na Češkem pa se sedaj vrše vsak dan poboji, napadi in kri se prelivata, kakor v kaki deželi, v kateri divja guerilla-vojna. Zato sta bila v nedeljo radi tega drž. poslanca Herold in Kaftan na Dunaju pri ministru predsedniku ter sta ga informovala o dejanskih krivicah, katere morajo trpeti češke manjšine v severni Češki. Deputacija je bila dve uri pri grofu Badeniju ter mu je z akti dokazala, kako nečuvno štegnejo Nemci proti Čehom ter tudi dokazala kako sramotno ulogo so igrali pri tem oblastva. Dokazala sta z neovrgljivimi akti, da je krajna policija v nekaterih mestih,

gih. Na ta način se je iz neznatnih poskusov razvilo bogato stenografsko slovstvo.

Seveda so se tudi pri njih našli duhovi, kateri so izkušali tudi svoje lastne sisteme spraviti v veljavo, kar se jim je deloma tudi posrečilo. Tako je n. pr. Stolze s svojim sestavom poplavil prusko ozemlje. Vendar je poleg Stolzevega in poleg drugih sistemov, ki štejejo v primeri z imenovanima malo privržencev, ostal Gabelsbergerjev sestav na krmilu. Slednji pokazal se je v Slovaniom v prevodih najprikladnejši.

Čehi so bili v tem oziru prvi, ki so ga prikobili priležno zahtevam svojega jezika. Po njih pa je našel tesnopsis krepak odmev v Slovencih, kateri so bili zajedno mej Jugoslovani prvi, katere je vodila misel osnovati slovenski tesnopsis.

Korist stenografije pri beleženju govorov pri deželozborskem zasedanju upoznali so veljaki že pravočasno v kranjskem deželnem zboru. Radi tega so tedanjí stenografi, opozorjeni po svojih predstojnikih, ugibali, kako bi se dal tesnopsis prirediti za slovenski jezik. Seveda so bili to večjidel le poskusi, ki so pa kljub temu mnogo obečali. S trdim prepričanjem, da tesnopsis v teku nekaterih let vsekakor doseže svoj smoter, ustrojili so si do-

tičnega po svoje, kakor so vedeli in znali, da boda zadoščal nujnim potrebam slovenskega jezika. — O dovršenosti dotičnih prevodov seveda ne moremo govoriti, ker so bili v naglici stvorjeni. — Vendar so se že s poskusi samimi mnogi opomogli iz zatrege. Tako je n. pr. komorai stenograf kranjskega deželnega zborna, Ivan Tanšek, stenografoval dolgo vrsto let vse deželozborske govore v slovenskem jeziku, po prevodu, kojega si je sam ustvaril po Gabelsbergerjevem sestavu. Pozneje so se razni naobraženci trudili, da bi preskrbeli dober prevod Slovencem. Tako je Kaprečovo predavanje I. 1864. rodiло obilno dokrega sadu in upanja na lepšo bodočnost. Slovenci stopivši po tedanjem predsedniku „Matici Slovenske“, dr. Costi, v dotiku s Čehi, so se dotičnih bratski oklenili ter po njihovem vzgledu jeli gojiti tesnopsis. Vendar je stenografska precejšnja vrsto let le životarila. Prevodom je manjkal stalnih pravil, vsled česar je bila veda predana v roke ljudem, ki so sestave po svoja prikrojevali, prenarejali in popravljali. Pri tacih razmerah seveda ni bilo mogoče misliti na razširjevanja tesnopsisa, ker je celo onim, ki so bili voljni priučiti si ga, nedostajalo naučnih knjig.

(Konec prib.)

LISTEK.

Stenografski utrinki.

Spisal Mestibor Trebanjš.

Tesnopsis, vzbujen po Gabelsbergerju, je liki povodenj poplavil nemško zemljo. V vseh večjih krajih, kjerkoli je bila gojitev stenografije omogočena, snovala so se društva v prospevanje mlade vede. Namen takih društv ter venčkov je bil v prvi vrsti navduševati mlajši zarod za domačo umetnost hitropisa, in delati reklamo mej svojimi rojaki z željo, da postane v teku let last vseh omikancov. Nemci, uvidevši neprecenljivo korist te vede v javnem kakor tudi v zasebnem življenju in hoteči s tem pokazati, kako vedo ceniti delo svojega rojaka-izumitelja, oklenili so se je s tliko večjo gorenostjo. V tem tidi ponajveč tudi vzrok, da se je stenografija v kratkem času v Nemčiji tako bujno razvila.

Vsestransko navdušenje za Gabelsbergerjev sestav nospito je nekateri može, da so jeli izdajati raznovrstne, pončne in zabavne knjige, pisane v stenografskem piemu, ter jih širiti v omikanah kro-

zlasti v Libercab, v Mostu in dragod Čehe zasledovala in zatirala. Baden je protokol, kateri sta mu izročila poslanca, obdržal ter grajal hujšače in brutalne napadalce, obljubljajoč, da uvede najstrožjo preiskavo.

Oficijozno turško časopisje piše z velikim navdušenjem o prijateljskem razmerju med Nemčijo in Turčijo. „Malumat“ objavlja članek, kateri zahtuje, da ni imel peterbarški obisk cesarja Viljema II., „čuvaja in absolutnega šefa trozvez“ nobenega družega nesmena, nego vplivati na mirovna pogajanja v Carigradu v korist Turčije in ovreči časnikarska poročila o nevarnosti za splošni mir. Turška vlada izraža zato vedno svoje prijateljstvo do Nemčije, katera nikakor noče, da bi bili interesi Turčije kakorkoli oškodovani. — Vezi prijateljstva med Nemci in Turki so zlasti v poslednjem času velike in močne. Obe državi imata namreč v Grčiji uporno dolžnico, in mejnarska kontrola, ki bi vzela Grčiji vso gospodarsko svobodo, je takisto obeh prijateljskih držav vzor. Da pripomore k tem prijateljstvu še skupno sovraštvo do vseh slovanskih narodov na Balkanu, to se razume.

Položaj v Indiji je vedno opasnejši. Izstradani Indi se dvigajo na vseh koncih in krajih, uporni Mohamedani so se združili v celo vojsko ter so naskočili trdnjava Shabkadr. Ia sedaj so se začeli tudi Afganistanci sumljivo gibati. Anglija pošilja z nervozno hitrostjo vojašto na mejo ter se pripravlja za besno vojno. Izstradani in itak z angleško vladu nezadovoljni Indi se hočejo boriti na življenje in smrt. Nu, neoboroženi in neorganizovani so, zato ne bode zopst dolgo, da bode 100.000 Angležev tlačilo in izrabljeno 300 milijonov Indov.

Celjska slavnost.

Povodom celjskih slavnosti došli so nadalje naslednji brzjavni in pismeni pozdravi:

Trebne: Stoj naroda trdjava in brani jo vrl Sokol na veke. Na zdar! — Bralno društvo Trebne.

Trnovo: Slovenske brate in sestre, zbrane pri celjski slavnosti pozdravljajo prisično, pevajo: „Naprej zastava slave“, gostje, zbrani pri novočašniku Lučanu. — Novičnik, dekan Vesel, poslanec dr. Žitnik, goriški bogoslovec in vsi drugi gostje.

Trnovo: Duhom z Vami pozdravljam slovenske čete v tuji trdnjavi. Naj kmalu slovenska trobojnica zavira na zidovju iste. Žito: „Naprej zastava slave!“ — Dr. Žitnik, državni poslanec.

Trst: Zakasnjeno pridružuje se Vašej slavnosti, kličemo Vam prisični: „Na zdar!“ in „Naprej!“ Bodočnost je naša! Začet je zmage jugo-slavne prihod v nemški grad, — Zaščit je bratsko slavlje, kjer motil se je ptujstveni brat. — Martelanc Svetko, Kocmuc Ivan, Martelanc Anton, Martelanc Mirčlav, Peitot Ferdo, Živic Kristijan, Martelanc Ivan, Razem.

Trst: Rdujodi se iz globine duša na Vaši današnji slavnosti, kličemo Vam v imenu delavstva; „Po vztrajnem delu do zmage!“ — Tižisko podporno in bralno društvo. Andrej Kalan.

Trst: Vaše vzorno pozdravovalno delovanje slavi danes sijanje uspeha, koji donese slovenskemu narodu zeleno Štajerske gotovo boljšo bodočnost. Presrčne čestitke in pozdrave slovenskih delavcev na obalih sijce Arije počilja: — Mandič.

Trst: K današnji slavnosti krepek „Živio!“ Vrlo naprej! — Posojilnica.

Trst: Duševno in gmotno oboroženi pridobite našemu narodu čvrsto postojanko, kojo dušnunini neopravičeno svojej smatrajo. Odločno in neustrešeno naprej, kličemo Vam politično društvo „Elinost“. — Mandič.

Trst: V duhu z Vami, Vas pozdravljamo od naše sijce Adrije. Slovenska ljubezen objemaj vas vsikdar vse! — Cvetko Martelanc, Hinko Martelanc, Cotič, Pretnar, Pertot, Lah.

Trst: Tržaški Sokol kličte bratskim društvom in vsem zbranim Slovanom gromoviti: „Na zdar, naprej do zmage!“

Tržič: Vihsaj zastava Sokolov, veselno oživljaj narodu pogum, združevaj brata k bratu v slogu vedro in vabi v skupni slave dom. — Bralno društvo.

Tupaliče: V Celji zbrani skupščini kličemo gromoviti: „Na zdar!“, „Naprej zastava slave!“ — Davorin Jenko, Ivan Hribar jun., rodbina Vavken.

Videm v Italiji: Na ljetni zemlji v lepi složnosti danes se radujem bratom kličem: Slava, Živelj! — Zamejski.

Vodnany na Českem: Dragi bratje! Ideja sokolska usposobi Vas, da sta v boju z nemškim protivnikom svojim ostali Slovani. Živelj Slovenci! Na zdar! — Sokol Vodnansky.

Voloska: Radujuci se tvojimi dosadašnjimi uspjesi želi ti još sijajnih za budučnost tvoja najmladja posestrima — Posojilnica Voloska.

Voloska: Svečanosti Celjskega Sokola in slovenskega naroda veseli se, želev vstajnosti v borbi proti neprijateljem. — Volosko pobratimstvo.

Vranja v Srbiji: Povečanje zastave in otvaranje „Narodnega doma“ bratski čestita u ime vranjske podružnice gimnastičkog društva: „Dašan Silni“. — Predsednik Toma P. Gjurgjević.

Vrhnik: Zastava krepko naj vihra, kjer Slovenci smo doma! — Korenčan Frajan, Boilej, Merjančaik, Feliks Jelovšek, Maks Jelovšek.

Zadar: Kamenom do kamna podigoste dom složnim radom, podigajte u njemu i žrtvenik bratskoj slozi, da sjedinejimi silami uzmognete braniti narodna prava. U domu se vazdi naši na vklju zatočnici in branitelji narodnih svetinja, a Sokolova krila iz svake Vas borbe pobjedonosno izola. U dobar čas i u dobru sreču bilo Vam današnje slavlje! — Zastopnik Perić.

Zadar: Vašoj današnjoj radosti uštino učestvuje bratsko društvo — Sokol v Zadru.

Zagreb: Radujuci se Vašoj današnjoj slavi kličemo: Složao in hrabro: „Naprijed!“ — Šimkovč, Šuk.

Zagreb: Zaokupljen poslom prisustvujem duhom i srcem svetčanosti bratskoga „Čeljskoga Škola“, kličem iz dubine srca: Živelj Slovenci i Hrvati! — Radolf Hajna.

Zagreb: Dvostrukoj današnjoj slavi braće Slovenaca pridružujem se zanosno i ljubavlju. „Narodni dom“ nek bude vazda stječište rodoljubnoga rada braće Slovenaca. Pod stjegom Sokola složno za slobodu i jedinstvo naroda, za narod u davnini bijasmo jedni, budimo opet. Živila slovensko hrvatska sloga!

Zagreb: Hrvatsko trgovačko društvo „Markur“ pridružuje se oduševljenjem narodnom slavlju slovenske braće. Junački naprijed! Živila bratska vssjemannost! — Predsjednik: Dragao Turković, tajnik: Perošlav Paskićević Čikara.

Zagreb: Koturski klub „Slovje“ pozdravlja svom dušom današnju radost bratskog naroda, želec iskreno, da „Narodni dom“ dičao i uspešno nosi uživšenu otačbeničku zadaču. Zdravo! — Paskićević Čikara, starejšina.

Zgornja Bela: Vašed nujnih opravkov zadržan osebno se udeležiti današnje slavnosti Vam kličem: Živelj zborovalci; v vztrajnosti in slogi je moč. — Za odbor Glinske posojilnice: Lovro Zablačan.

Zatičina: Iz razdvojene Kranjske kliče vzorci slogi štajerskih Slovencev: „Žvela!“ — Bračno društvo v Št. Vidu na Dolenjskem.

Žalezniki: Zbranim bratom ob krasni Savinji pri otvoritvi „Narodnega doma“, trdjavate proti našalom sovražnikov iz severa gromoviti: „Na zdar! Bog in narod! Ne ulajmo se!“ — Košmelj Domaičik, Dermota Janez, Jernej Benadičič, Ivan Mesar, Grošelj, Thaler, Žumer, Dolenc, Tapločič.

Žalezniki: Zadržati udeležiti se kličemo: „Na zdar!“ — Tilka, Josip Demšar, Milkia, Lojzna, Anton Hafner.

Ždenice: Praci pod praporom Vašin: Zdar! — Sokol Ždenice.

Pismeni pozdravi.

Čisté: Nemohouce se súčastniti slavnosti Vaši, pôjeme Vam, by prapor zasväteny, vedi Váš k neunavneniu vytráj a svornosti. Kolem náročne schromažďať sa v každej době dobrí, chrabri synové milené vlasti. —

Za Sokol: Antonia Šmidal, jedateľ Jos. Faffr, starosta.

Divača:

Na veko ta zgradba prostrana

Nemčurja naj grize Celjana.

Ti budi tam dom in branitelj,

Celjanu Ti bratu spasiteli!

Zastava Škola junska

Te diči od zore do mrača,

Ia Sokol naj brani te prage

Dok sine Slovencem dan zmage!

Fran Planinac, predst. bral. društva.

Duchcov: Ačkoliv vydáleni od Vás, — přeče v duchu dnes s Vámi se tě víme a jsme přesvědčeni, že rozvinutí nového Vašeho praporu jest důkazem že nepovolite, a vytvářete až spravedlnost zvítězni Vaši dnešní slavnosti příjem všechnu zdaru. Necht' zašumí prapor Váš dnes cílemu svetu, Že jest lipa slovenská spet v plném květu.

Pod a koi ni seřadí statni Sokolici Nedají poklesnut a dovedou obhají Slovanskou Matici.

Srdce v bratsky pozdrav Vašin bratřím kteří se Vaši slavnosti súčastnili —

Za Sokol v Duchcově: Fr. Prohazka, Aut. Šilhavy.

Frenštát:

Vyš ten prapor vzýte, bratři!

.... Jen v srdce zápal, chrabrost bohaťyrů

a budou vojsko netušených sil!

Síloj jenom ten, kdo ztratil v sebe viru

a malym ten, kdo zrájou malý cíl...“

Sokol.

Hocen: Nemohouce se súčastniti slavnosti svěcení prátoru Vašeho, voláme Vám naše upřímné Sokolsté: „Na zdar!“ —

Josefov: Pryměte bratské, sokolské naše slovenské: „Na zdar“ a necht' to sami oříše vzdachem i celou přírodou. —

Križevci: Srdačno i bratski čestitamo. Živio slovensko Celje! Živio celjski Sokol! Živila brača Slovenci! — Klub biciklista Križevci.

Kolín: Vzdáleni, zdílni s Váni počti radosti z dnešej vyznamen slavaosti a u vedení vzájemnosti slovanski čí i ne duležitost ve společné styku a posilování, který konečně zdrží všechny slovanské jednoty sokolské v šík mohutnou, v němž neznamene postavení, jaké ná a po pravu náleží a o věk dosud vedené boj. Tlumočte prosim tužbu naši, aby uskutečněl byl sjezd všech slovanských tělocvičných spolků.

Litomyšl: Naša živi vazda sloboda i draga nam Vaša královina. K Vaši vyznamen slavnosti voláme Vám s pomoci Českomoravského naše bratrské hřimavé „Na zdar!“

Ljubljana: Zaori klic „Sokolský kot grom močá“, In stoj nam „Dom Slovenský“ neomajá! Ponosno Sokol četi ga s peruti Trepeča naj pred njim sovražnik ljeti!

Fran Lokar.

Ljubljana: Pozdravljeni, oj bratje Sokoli, Pozdravljeni iz vseh slovanskih krajev, Oj Save, Soče in Savinje in Oj Adrie ste sinje pileteli, V Celje belo in veselo ste prispoli, Da roke si podaste bratovske, Da na srce pritisne brata brat, Da misli drugu drug odkrije srčne, Mljenje, bratje, skupno je vzajemno, Ideja jedna — to so krila naša ino Vaša, Ki tje so na sestanek Vas prinesla Čez hribe in doline Na mojo male domovine.

Na delo, naj se združi z bratom brat, Pod jeden prapor zberimo se vsi, Naj v skupno delo vzdigne vsak desnico Pod geslom, ki nam s praporja žari: Za narod svoj, pravico in resnico!

Več navdušenih Slovencev.

Osijsk: Iz oduševljenog srca čestitamo Vám i sa veselimo toli lijepom Vašem napredku, Vasem toli složnom radu i čvrsto volji, koja Vas vodi pod vlastitim barjakom u Vaš, vlastitim trudem za narodnu ideju uz dan krasni i lijep „Narodni dom“, koji, da Bog, da Vam vazda bude nadom i vzdaje u bolju budućnost! „Na zdar!“ — Sokol.

Praga: Přejte z celé duše Vaše vyznamen slavnosti zdaru nejlepšího. Naróli dům Váš nechť jest vždy pevnou baštou v šlechetném zápasu za dobro a povzaeseni národa!

Ustřední Matice Školská.

Rakovnik: Zasyáme Vám upřímný bratský pozdrav s vřelym přání, aby snaby národa slovenského příznivě docilily úspěchu. Bůh zlehnej Vaši práci ve prospěch národa slovenského a ve prospěch veškerého Slovanstva!

Šiška: Slava predsedstvu „Narodnega doma!“ Slava celjskemu „Školu“ in vsem slaviteljem!

Círalnica.

Svratce: Ku Vaši důstojné slavnosti, která ná výoce zajímá a radostí naplnuje, že duchem budeme stále mezi Vámi „Na zdar!“

Zádár na Moravskem: Přejete Vám z bratských upřímných srdc mnoho zdaru a slavnosti Vaši. Necht' jednota Vaše mohutní, a stane se pevnou, nedobytnou baštonou slovenského jihu. „Na zdar!“

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. avgusta.

— (Vseslovenski shod) Iz učiteljských krogov se nam piše: „Soča“ piše v 33. številki, da bodo na vseslovenski shod vabljeni državni in deželni poslanci, župani in županiki (kurati in vikariji), leto učiteljih ni govora. Upamo, da smo slovenski učitelji prav tako zaslužen in vžen del našega naroda, kakor duhovčina, zato bi bilo le pravčno in prav, da kolikor duhovčkov, toliko naj se tudi učiteljev povabi na vseslovenski shod. Přiznáváme, da bodo merodajni činitelji uvaževali željo slovenskega učiteljstva.

— (Imenovanja.) Geometer g. Ivan Sirk je imenovan višjim evidenčním geometrom, geometerska pristava gg Ferdinand Čermák in Ivan Prezel evidenčním geometrom in geometerským asistentem g. Josip Deuster evidenčním elevem pri zemljíškodavčnem katastru. — Poštua praktikanta gg. Fran Zupan in Fran Šemrov sta imenovana poštima asistentoma v okrožji tržaškega poštnega ravnateljstva.

— (Kolesarska vest.) S privoljenjem c. kr. deželne vlade je „I. splošno ljubljansko kolesarsko društvo“ premenilo svoje ime in se imenuje sedaj „I. ljubljansko kolesarsko društvo“.

— (Parobrod na Ljubljanicu.) Tekom pri hodnjega tedna začne na Ljubljanicu mej Ljubljano in Vrhnik

im vse njiju vedenje je kazalo, da sta močno vjenja. Prišla sta bliži cirkusa prav v trenotku, ko je bila predstava končana in ko se je občinstvo jelo razhajati. Ko sta zagledala vojaka mnogoštevilno, cirkus zapuščajočo množico, potegnila sta meča in jela kakor bespa udrihati krog sebe in po ljudeh. Ljudje so seveda kričale bezali na vse strani. V tem ko sta vojaka klicala na korajo in žugajo vihtela oreže, približal se jima je neki domobranci častnik, a vojaka ga nista hotela srušati in jeden vojakov je celo po čestaiku zamahnil in mu na rami prekial sukno. Še slabše se je godilo nekemu drugemu vojaku, bil je menda vedenik, kajti jeden razgračačev ga je s mečem v ramo zasekal tako, da so ga morali v bolničko odnesti. V tem je jeden razgračačev, udarši z mečem ob drevo, zlomil svoje orožje, na kar je vzel svoj jermen in z njim nekega člena cirkus-družbe udaril po glavi tako, da je mož omedel. V tem so prihiteli redarji in tudi vojaška patrulja. Ko sta razgračača zagledala redarje in vojake, sta jela bežati proti Šaki. Razen redarjev in vojakov so se za njimi zapodili tudi trije krepki fantje, kateri so naposled ujeli in premagali oba razgračača. Jeden teh se tudi še takrat ni udal, ko je bil že zvezan. Vrgel se je na tla in ni hotel vstati, tako da so ga morali z „bojišča“ odpeljati. Ker je bila v Lattemannovem drevoredu velika tema, je naravno, da je bilo občinstvo v strahu, zlasti ker je bilo razen rečenega vodenika še nekaj drugih oseb ranjenih, na srečo, da so vse rane povsem lahke.

— (Cirkus Henry.) Prvi dve predstavi sta občinstvo prepričali, da je družba jako dobra. Vse točke se izvršujejo elegantno in točno. Občinstvo, katerega je bilo pri obeh predstavah toliko, da se je vse trlo, se je jako dobro zabavalo in ni dvoma, da bodo tudi nadaljnje predstave jako dobro obiskane.

— (Iz Idrije) se nam piše: Politično društvo „Jednakopravnost“ priredi v nedeljo 22. t. m. popoldne ob 4. uri v pivarni „Pri črem orlu“ javni shod, na katerem bodeta poročala drž. posl. dr. Ferjančič o državnozborskem delovanju in drž. posl. dr. Majaron o bratovskih skladnicah in o deželnozborskem delovanju.

— (Tamburaški zbor ljubljanskega „Sokola“) priredi pod vodstvom g. stud. iur. A. Sveteka v vrtnem salonu g. M. Včela v Postojini na korist postojanski ženski podružnici sv. Cirila in Metoda dne 22. avgusta t. l. tamburaški koncert. Iz prijaznosti sodelujejo: gospica * * *, gg. O kar Deu, koncipijent ter stud. ing. I. Kersnik. Vzpored: 1. Jenko: „Naprej“, udarja tamb. zbor. 2. Govor. 3. J. Bartl: „Veneč vojaških narodnih pesmi“, udarja tamb. zbor. 4. Mozart: „Vijolica“, poje gospica * * * z spremiščevanjem glasovira. 5. V. G. Brož: „Proletarna pesma“. Igra za dva brača z spremiščevanjem glasovira. 6. a) Zajc: „Lastavican“, b) Nedved: „Njega ni“, poje g. Janko Kersnik z spremiščevanjem glasovira. 7. V. G. Brož: „San“, glasbena slika. a) poletni večer, b) pastirji se vračajo z čredo domov, c) iz cerkve se čujejo orgle, d) mladež se zbira k plesu, e) narodni plesovi, f) noč, g) v daljini se čuje žvrgolenje slavčeve, h) pošta se pelje skozi gozd, i) polnoč, k) vilinski sestanek, l) igre in pesmi vile, m) jutro, udarja tamburaški zbor. 8. Vilhar: „Rožica“, poje gospica * * * z spremiščevanjem glasovira. 9. a) Vilhar: „Mrtva ljubav“, b) V. G. Brož: „Carneval de Venise“, brač I. solo z spremiščevanjem glasovira. 10. A. Mascagni: „Intermezzo“ iz opere „Cavalleria Rusticana“, udarja tamb. zbor. 11. Zajc: „U boj!“, udarja tamb. zbor. — Odmor. — Ples. Začetek točno ob 1/28. uri zvečer. Ustopina: sedeži I., II., III., vrste po 70 kr., sedeži ostalih vrst po 50 kr., stojišča 30 kr.

— (Triglav) je bil 15. in 16. t. m. jako ob ljuden. Nad 50 hribolazcev, večinoma članov radovljške podružnice „Slov. plan. društva“, se je udeležilo izleta na Triglav, kojega je priredil g. Roblek. V pondeljek 16. t. m. je bila ob 3. uri zjutraj v Triglavski kapelici že 5. maša po slovenski blagoslovitvi, ki se je vršilo dne 12. t. m., in katero se je udeležilo nad 200 domačinov in tujevcov. Triglavsko kočo je posetilo letos že blizu 350 hribolazcev; to število kaže jasno, kako cvete turistica mej Slovenci. Tudi Vodnikova koča na Velem Polju in Aljaževa koča v Vratih sta letos prav dobro obiskani. — Gosp. Kadilnik je bil dne 14. t. m. vrhu Triglava. Čestitamo slavnemu turistu na sijajnem uspehu v sivi starosti.

— (Roparski napad) Posestnik Urban Oblak iz Prelejsja je bil, ko se je vršal s semnja v Škofji Loki domov, napaden. Dremal je poleg Babnika za nekim grmom, kjer ga je neznan mu človek začel daviti in mu skušal iz žepa vzeti listnico, v kateri je Oblak branil 206 gld. Oblak se je napadača ubranil, na kar je ta odzbežal.

— (Nesreča.) Dne 13. t. m. igralo se je poleg Blejskega jezera več otrok, mej njim 7 leta in gospa Marija Soklič. Fantič je padel v vodo in ko ga je Martin Pavlič, kateri je bil koj za njim skočil v vodo, spravil na kopno, je bil že mrtev.

— (Iz Krop) se nam piše: Dne 22. t. m. bo v Kropi slavnost blagoslovitve nove brizgalne in gasilnega orodja prostovoljnega gasilnega društva. Razpored: 1. Ob 9. uri zjutraj sprejem gostov pred

hišo gospoda načelnika J. Jalena. 2. Maša ob 10. uri v cerkvi Matere Božje pri „Kapelici“. (Poje društveni zbor) 3. Po maši blagoslovitve nove brizgalne in gasilnega orodja pred gasilarno. 4. Skupni obed v gostilni gospoda J. Jalena. 5. Ob 3. uri zaključenje kegljice na dobitke. 6. Velika ljudska veselica: srečkanje, razne igre, petje, godba, prosta zabava itd. 7. Zažiganje umetaega ognja. Ustopina 10 kr., gasilna društva so vstopnine prosta.

— (Konjska dirka v St. Jerneju) Običajna vsakoločna konjska dirka v St. Jerneju se bo vršila letos dne 12. septembra popoldne ob 4. uri. Dirko priredi konjorejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske.

— (Iz Metlike) se nam piše: Bicikliško društvo „Napred“ v Karlovcu je 15. t. m. priredilo dirko na 36 km dolgi cesti iz Karlovca v Metlico, pri kateri je prišel prvi na cilj g. Slavko Simečki iz Karlovca in sicer v 57 min., drugi g. M. Tance v 59 min., tretji g. Joso Petrovič v 61 min.

— (Volilni shod v Žalcu) Dne 15. t. m. je drž. posl. vitez Berks poročal v Žalcu o delovanju drž. zborna. Zbral se je nad 200 volilcev, kateri so vzeli poslančovo poročilo odobruje naznanje, izrekli poslancu popolno zaupanje in vzprejeli dve resoluciji, s katerima zahtevajo, naj se izdajo tudi za slovenske pokrajine take jezikovne naredbe, kakor so se izdale za Češko in Moravsko in naj se rezervisti kličijo spomladis in ne na jesen k vojaškim vajam. — V nedeljo bo volilni shod v Slovenjem Gradišču, na katerem bodeta govorila gg. poslanka dr. Žičkar in Ivan Vošnjak, 5. sept. pa bo shod v Velenju, na katerem bo govoril posl. dr. Žičkar.

— (Celjski nemškutar) gostilničar Faninger je dve slovenski ženi spodil iz svoje krème, rekši jim „Le idite v „Nar. dom“, za „Windische“ nimam pijače“. Slovenci, — ogibajte se Faningerjeve gostilne!

— (O občnem zboru nemškega planinskega društva v Celovcu) se čujejo kaj zanimive reči. Poroča se, da je dež. vladu merodajnim gospodom v Celovcu s polemon namiguila, naj poskrbe, da se ne razobesi nobena frankfurterica, sicer to izrečeno prepove. Veliki celovški Germani so se koj udali, in res ni bilo videti dan občnega zborna nobene frankfurterice. To pa ni uzrok, da nemški listi o občnem zboru trdrovarno molče, uzrok je ta, da so bili udeležniki obč. zborna, došli z vseh močnih strani, brutalno žaljeni, tako da so pobrali čim grej možao šila in kopita in bežali na vse strani. Ko so namreč udeležniki obč. zborna prišli na Vrbo, kjer bi se imela veselica vršiti, jih posestnik Wahliss ni pustil v svoj hotel, in jih podil ob hiši, ker je bila veselica prirejena v Vrbi in ne v Poreču. Gladni izletniki so iskali jedi in pijače v drugem hotelu, ker pa tudi niso ničesar mogli dobiti, tako da so naposled po slovenskih gostilnah in hišah prosili jedi in pijače, in Slovenci so jem kot olikanj ljudje tudi pestregli, kolikor so mogli. Večina izletnikov se je koj vrnila v Celovsc in se zarotila, da nikdar več ne stopi na koroška tla.

* (Strašna bolezem) se je pojavila na otoku Visu. Zove se lepra ter je najostudnejša „gobova“ bolezem. Človeku se naredi pod kožo velike, spočetka trde otekline, ki postanejo s časom mehke in guojne, ki uničijo polagoma vse ude. Ud za udom odpade, tako da nima človek nosu, očij, rok in nog, a vendar še vedno živi. Bolezem traja 9 do 18 let. Seveda človek končno umre. Varok bolezni so lepra bacili. Avstrijska vlada gotovo vse stori, da se bolezem ne razširi.

* (Radi nesrečne ljubezni) V Temešvaru se je v torču vrgel z drugega nadstropja odvetnik Rajmund Bertram na dvorišče in je takoj mrtev obležal. Pred 16 leti je dosegel Bertram svoj doktorat in je postal vrl odvetnik v Temešvaru. Tu se je zaljubil v lepo hčer nekega veleposilstnika, ki pa je njegovo saubitev odbila ter se poročila z nekim diplomatom. Bertram pa ni nehal ljubit svojega vzora; zasledoval jo je vedno in silil v njo, da ga je moral karati celo policija. Nastal je škandal, in odvetnik je zapustil Temešvar. Bertram se je preselil v Modos in potem v Dutto. Tu pa je nekdo umoril in oropal njegovo gospodinjo. Sumbili so odvetnika in ga zaprli. A storilca so kmalu našli ter odvetnika zopet izpustili. Bertram je bil moralno uvičen, začel je pititi, začel v veliko bedo ter se v obupu usmrtil. Pri mrtvecu so dobili te — 9 kr.

* (Premaknjeno poslopje) V Parizu so te dni po ameriškem vzgledu premaknili celo veliko zidano poslopje in je postavili na drug kraj. Zgodilo se je to s šolskim poslopjem, visokim tri nadstropja. Poslopje so pri teh „odzagali“ in je postavili na 130 lesnih valjarjev, potem pa je porinili 15 metrov nazaj in je postavili na nov, že pripravljen temelj. Hiša niso izpraznili in premaknili so jo tako luhko, da se v hiši ni niti čašica zvrnila. Hiša je težka 500.000 klg, a premaknili so jo v minutu 8 cm daleč.

— (Književnost) Izvestja muzejskega društva za Kranjsko. Vsebina 2. sešinka: 1. I. Vrhovec: Gorski

zakon in gorske pravde. (Dalje) 2. V. Štěska: Besede o nekaterih cerkvah v kočevskem dekanatu. 3. Dr. Fr. Kos: Ločko gospodstvo leta 1630. Mali zapiski: Ivan Kunšič: Imenoslovni paberki.

Brzojavke.

Dunaj 19. avgusta. Prva spravna konferenca se bo vršila prihodnji četrtek, dne 26. avgusta. Ministerski predsednik je na konferenco povabil češkega dež. maršala kneza Lobkovica, češkega veleposilstnika grofa Karola Buquoys in voditelja nemških veleposilstnikov grofa Oswalda Thuna, dalje češkega državnega posl. dr. Herolda in nemškega dež. posl. dr. Schlesingerja, kateri bodo potem imenovali ostale zaupne može.

Budimpešta 19. avgusta. Z ozirom na vest, da je bolgarski knez, mudeč se v Carigradu, obiskal vse veleposlanike, samo avstrijskega ne, konštatuje vladni „Nemzet“, da je knez pač oddal tudi pri avstrijskem veleposlaniku svojo vizitnico, a na žaljiv način, na kar je reagoval veleposlanik na ta način, da je svojo vizitnico poslal knezu po pošti.

Carigrad 19. avgusta. Diplomatični krogi se bojejo, da kuje turška vlada zopet poslene naklepne proti Armencem. Predvčerajnjim je pred policijskim ravnateljstvom v Peri počila bomba, koj na to je policija ujela dva moža, katera sta imela nekaj dinamita pri sebi. Tudi pri palači velikega vezirja se je zgodila dinamitna eksplozija. Nastala je velika panika. Policija dolži Armentce, da so storili te atentate, dasi nihče ne dvomi, da jih je uprizorila sama policija, da bi ljudstvo nahujskala proti Armentcem.

London 19. avgusta. Zaradi nastalega nesoglasja glede orientalnega vprašanja grozi Angleška, da izstopi iz koncerta evropskih velesil.

Narodno-gospodarske stvari.

— Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani. (Dalje) Zbornica se je obrnila do gremija trgovcev v Ljubljani in do dotednih zadrg na deželi. Iz odgovorov se sme soditi, da se vjema s predloženim načrtom zakona glede davčnega znaka, potrebuje za svojstvo polnopravnega trgovca. Ta zakon bi imel III. člene, ki se glase: Člen I. §§ 7. in 9. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 1 za 1863., uvodnega zakona trgovskega zakonika se razveljavita in se imata v prihodejoči g. asiti tako: § 7. Določbe trgovskega zakonika o tvrdkah, trgovskih knjigah, prokuri in trgovskih družbah je, izvzemši krošnarje, navesti na vse trgovce, ki od pridobitka svoje kupčije plačujejo letnega državnega pridobitnega davka v krajih z nad 100.000 prebivalci najmanj 60 gld., v krajih z nad 10.000 in pod 100.000 prebivalci najmanj 40 gld. in v krajih, ki nimajo nad 10.000 prebivalcev najmanj 25 gld. — ali katerih kupčija bi po svojem obsegu utemeljevala omenjeno davčno izmero, če ne bi bili oproščeni plačevanja. § 9. Če je tvrdka kakega trgovca vpisana v trgovski register, nimajo poznejše premembe zaeska pridobitaega davka, ki ga ima plačevati, ali vsled pomnožitve prebivalstva obratnega kraja nastala uvrstitev tega kraja v drug krajeni razred (§ 7.) nobenega vpliva na izvrševanje v prejšnjem paragrafu navedenih določb trgovskega zakonika. Člen II. Ta zakon stopi s 1. januarjem 1898. v veljavo. Na trgovce, katerih tvrdka je bila ob pričetku veljavnosti tega zakona je vpisana, nima premena postavnega davčnega stavka nobenega vpliva. Člen III. Izvršitev tega zakona se načrta pravosodnemu in trgovinskemu ministru. — Odsek potrjuje načelom, ki so izraženi v tem načelu. Če se § 7. zakona z dne 17. dec. 1862. drž. zak. št. 1 iz l. 1863., glede uredbe trgovskega zakonika primerja z v načrtu obseženem novim § 7., se dobi preverjenje, da ta kolikor mogoče upošteva krajevne razmere in določa minimalni davek, da je pričakovati, da bo dolžnost protokolovanja zadeva le tiste trgovce, ki imajo sposobnost, kujige voditi iz katerih so razvidne njihove kupčiske razmere in stanje premoženja, trgovska pisma hraniti, inventar napraviti in bilanco skleniti in trgovske knjige, inventare in bilance za določenih deset let hraniti (člen 28 do 33). Odsek še povdaja, da je doslej § 7. določal, da je določila trgovskega zakonika o finanah uporabljati pri vseh trgovcih, ki so od pridobitka plačevali jednoletnega direktuaga davka brez doklad na Dunaju najmanj 50 gld., v okolici dveh milij okrog Dunaja 30 gld., v krajih s prebivalstvom čez 50.000 najmanj 40 gld., v krajih čez 10.000 do 50.000 duš 30 gld. in v krajih z ali pod 10.000 duš najmanj 20 gld. Odsek končno predlaga: Čestita zbornica naj se izjaviti, da prirja načrtu zakona v polnem obsegu. — Predlog se sprejme. (Dalje prih.)

